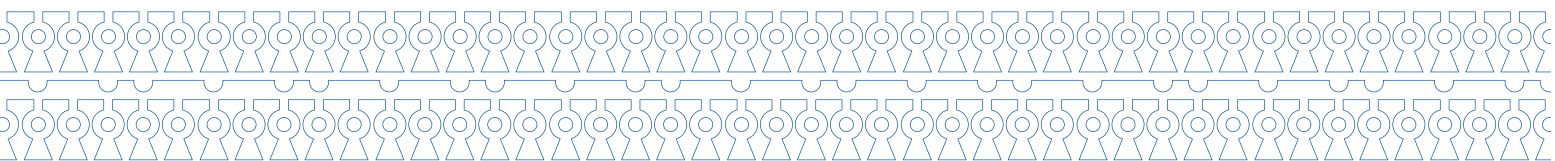

ULLENSAKER
KOMMUNE

KOMMUNEDELPLAN KULTUR 2016–2030

Kortversjon

Det er første gang det er utarbeidet en samlet kulturplan i Ullensaker. Store deler av kulturlivet har deltatt i prosessen. Kulturplanen består av en plandel og et plangrunnlag. Den er ambisiøs og uttrykker kulturpolitikens visjon, strategier, målsettinger og innsatsområder frem mot 2030. Planen er forankret i kommunens øvrige planverk og skal påvirke de beslutninger som fattes, i samsvar med langsiktige retningslinjer for samfunnsutviklingen.

«Det offentlige har et ansvar for å fremme og legge til rette for et bredt spekter av kulturvirksomhet, slik at alle mennesker, uavhengig av alder, kjønn, funksjonsnivå, etnisitet skal få delta i kulturaktivitet og oppleve et bredt mangfold av kulturuttrykk»

Nasjonal kulturlov 2007

«Enhver har rett til fritt å delta i samfunnets kulturelle liv, til å nyte kunst»

FNs Menneskerettighetserklæring 1968 – Artikkel 27

Street-artprosjektet #AddColorToLives, Huset på Kløfta

En plan for hele kulturlivet i Ullensaker

Det offentlige, herunder kommunen, er gjennom Nasjonal kulturlov 2007 pålagt å legge til rette for kunst og kultur for alle sine innbyggere. Oppgaven er stor og kommunen er helt avhengig av en tett samhandling og et godt samarbeid med aktører fra offentlig, privat og frivillig sektor og fra næringslivet for å lykkes. Planen omfatter derfor hele kulturlivet, ikke bare kommunens egne kulturvirksomheter.

Hvorfor en kulturplan?

Kunst og kultur er en menneskerett – og alle kommunens innbyggere skal ha mulighet for å delta – gjennom hele livsløpet. Kunst og kultur er også et effektivt og nødvendig verktøy for en bærekraftig samfunnsutvikling.

Ullensaker har et aktivt, engasjert og variert kulturliv. Men rask vekst, stor tilflytting og en urban dreining av Ullensakersamfunnet utfordrer kulturlivet. Behovet for bevisstgjøring, kloke valg og systematisk kulturplanlegging på lengre sikt har gjort det nødvendig å konsolidere kulturlivets status, få frem utfordringer og legge retningen for kommunens kunst- og kulturarbeid i kommende år. Slik sikres den kulturelle infrastrukturen videre.

Høyst levende 90-åring på Rullatorfestivalen

«Man slutter da ikke å være ånds-
menneske selv om man er gammel.
Man slutter ikke å bruke kropp,
intellekt og følelser. Livet er da ikke
slutt ved en viss alder!»

Statens Seniorråd 2005

Hva menes med kultur?

I kulturplanen defineres kultur slik:

Kultur er en viktig kilde av fysisk og intellektuell
fornyelse og vekst, og kan bli forstått som å
inkludere all aktivitet.

Det betyr aktivitet og opplevelser som utfordrer og engasjerer
menneskets skaperevne, ferdigheter, intellekt, fantasi, kunnskap
og følelser. Blant annet musikk, dans, litteratur, teater, visuell
kunst, film, design, håndverk, arkitektur, lokalhistorie,
kulturarv, m.m.

Det omfatter:

- Å delta i kulturaktivitet
- Å skape, produsere, utøve, formidle, distribuere og oppleve
kunst og kultur
- Å verne om, fremme innsikt i og videreføre kulturarven
- Å utvikle kulturfaglig kunnskap, ferdigheter og kompetanse
- Kreative næringer

«God kvalitet i kunst- og kulturfagene gjør at elevene
skårer bedre i PISA-undersøkelsene, blant annet i matematikk
og språk. I tillegg styrkes elevenes motivasjon og sosiale
og kulturelle kompetanse»

Unescoundersøkelsen The Wow Factor 2006,
professor Anne Bamford

Fra fotoprojektet LOCAL – Aktiv ungdom og kulturminner

«Musikk er den sterkeste ikke-kjemiske medisiner»

Oliver Sacks, nevrolog

Hvorfor er kultur så viktig?

KUNST OG KULTUR UTGJØR EN FORSKJELL I SAMFUNNET

Kulturen samler mennesker på tvers av alle barrierer og ulikheter. Det er i møtet mennesker imellom at vi virkelig blir kjent med hverandre. Egenskaper og kvaliteter avdekkes, avstanden minker og nettverk bygges. Fremmedfrykt, utenforskap, isolasjon og passivitet motvirkes. Å komme inn i et fellesskap er ikke alltid lett. Kunst og kultur kan være med og åpne mange dører. Forskning bekrefter dette.

Kultur er aktivitet og følelsesmessig engasjement som reduserer likegyldighet, resignasjon og apati, forløser kreativitet og menneskets ressurser og gjør det mulig å være bidragsytere og ikke bare nytere og forbrukere av tjenester.

Kunst og kultur er nøkkelen for mennesker til å gjøre noe med livene sine. Til å snu en negativ situasjon til noe positivt, endre kurs og ta i bruk det friske og kreative i seg selv. Dette er hovedpilarer i arbeidet for en bedre folkehelse og angår absolutt alle mennesker – hele livet.

KULTUR HAR EN EGEN VERDI – I KRAFT AV SEG SELV

Mennesket har en skapende kraft i seg som må få komme til uttrykk gjennom kunst og kultur. Alle har også behov for sanselige kulturopplevelser som løfter øyeblikkets intensitet, gir følelsen av å være i live på en sterkere og rikere måte og setter tanker og følelser i en tilstand av dyp oppmerksomhet. Det skaper mening i livet, forstørrer livsperspektivet vårt, hjelper oss til å forstå verden og gir oss dannelse som mennesker.

«Kunst motvirker åndsforlatte, urbane tomrom. For å løfte stedsutviklingen trengs kreative idéer og et fritt hode. Kunsten må derfor inngå i en tidlig fase av planleggingen, og kunstnere må inviteres inn i prosessen»

Kulturplanens del 2 – Plangrunnlaget

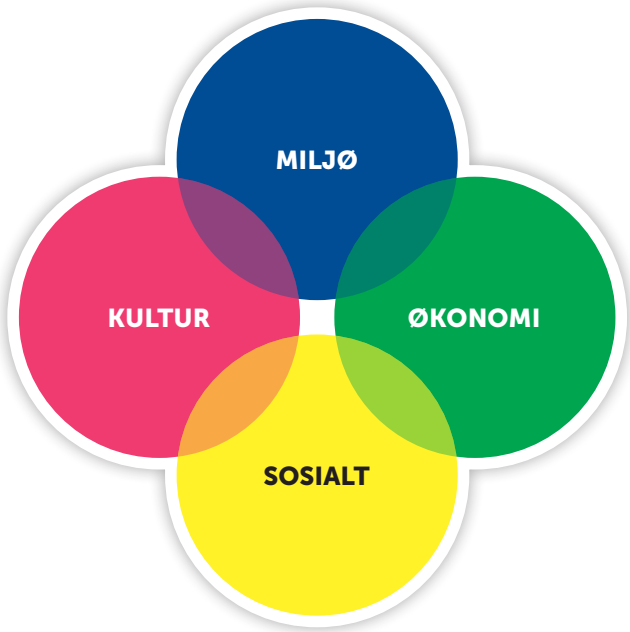
KUNST OG KULTUR STYRKER BÆREKRAFTEN

Kultur er den 4. pilaren i en bærekraftig utvikling, sammen med sosialt, økonomisk og miljø. Disse fire griper inn i hverandre, har en gjensidig påvirkning og må samvirke for at samfunnsutviklingen skal være bærekraftig. Kultur blir dermed en viktig nøkkel i en bærekraftig utvikling.

Ved i enda større grad å anvende kunst og kultur vil innbyggerne og Ullensakersamfunnet bli sterkere og mer robust, inkluderende og mangfoldig.

KUNST OG KULTUR SKAPER IDENTITET OG TILHØRIGHET

Positiv bruk og mestring av egne ressurser styrker selvbildet og kulturopplevelser skaper minner som er råmaterialet i fortellingene om oss selv. Kulturelt mangfold utvider vår identitet, kultur blir identitetsmarkører og skaper anerkjennelse. Kultur gir også kraft til å delta aktivt og ha en mening, den formidler tradisjoner og bygger broer på tvers av alle ulikheter. På denne måten skaper kultur identitet, tilknytning og stolthet og reduserer rotløshet, utenforskap og fremmedgjøring. Å dele kulturopplevelser gir felles referanseramme.

Hvordan skal kulturplanen realiseres?

SAMHANDLING OG SAMARBEID

Mange kulturutfordringer og mål er sammensatte og kan ikke løses av kun én instans. Alle gode krefter – det offentlige, de frivillige, de profesjonelle og næringslivet – må virke sammen mot et felles mål om å ha aktivitet og opplevelser for alle. Partene må se hverandre som likeverdige aktører til beste for lokalsamfunnet i Ullensaker og for regionen. Og kommunen må forenkle, bistå og tilrettelegge, slik at det blir enkelt og motiverende å være kommunens samarbeidspartnere i kulturarbeidet.

- 3. sektor – frivilligheten
- Private, profesjonelle aktører
- Næringslivet – kulturelle næringer
- Offentlige aktører

Sammen skal vi sørge for et mangfoldig og kvalitativt godt kulturliv for alle – hele livet!

Fra fotoprojektet LOCAL – Aktiv ungdom og kulturminner

Kommunen er navet i kultursamarbeidet

Det er viktig å finne en god struktur for samhandlingen mellom de ulike aktørene på kulturfeltet, slik at den potensielle synergieffekten i form av nyskaping, flere aktiviteter, opplevelser, kulturarenaer og god kvalitet i alle ledd kan utløses.

Samarbeidet må koordineres, og det er naturlig at kommunen påtar seg å være det koordinerende leddet – navet i det videre kultursamarbeidet.

Ullensaker kommune skal være i førerretet for videreutviklingen av kulturområdet, være det koordinerende leddet – navet – som ivaretar samarbeidet og helheten.

Hva er kulturplanens visjon, overordnet målsetting og strategi?

VISJON

Kultur for alle – hele livet.

OVERORDNET MÅLSETTING

Ullensaker skal ha et inkluderende, mangfoldig, synlig og offensivt kulturliv som utløser kreativitet og nyskaping, fremmer aktivitet, opplevelser, kunnskap, dannelse, tilhørighet og identitet – og styrker kommunens bærekraft.

OVERORDNET STRATEGI

Kommunen er i førerretet for utviklingen av kulturområdet – i samarbeid med private, offentlige og frivillige aktører.

«Deltakelse i frivillig arbeid og kulturelle aktiviteter gir lykkegevinst»

Bruce Heady, Melbourne University

Hvilke kulturområder skal det jobbes med?

12 INNSATSONOMRÅDER

KOMMUNENS ROLLE I KULTURARBEIDET

Kommunen skal være navet i utviklingen og en kompetent og forutsigbar samarbeidspartner for kulturlivet, med fokus både på innbyggere og aktører. Kommunen må være offensiv, tilgjengelig, løsningsorientert og lett å samarbeide med.

AKTIVITET OG OPPLEVELSE FOR ALLE

Alle skal ha mulighet for å oppleve kunst og kultur i et bredt mangfold og delta i skapende aktivitet – hele livet. Det skal være enkelt å delta.

AKTIVITET OG OPPLEVELSE FOR BARN OG UNGE

Alle barn og unge skal ha mulighet for å utvikle seg gjennom å delta og oppleve kultur i et bredt mangfold. Det skal være lett for barn og unge å være med.

INKLUDERING OG MANGFOLD

Deltagelse i kulturlivet skal brukes for å involvere, integrere og bygge nettverk for alle. Kulturtilbudet skal speile befolkningssammensetningen i kommunen.

ARENAUTVIKLING

Ullensaker skal ha egnede, tilgjengelige, funksjonelle arenaer for kulturaktivitet, kulturformidling og kulturopplevelser, inne og ute, samt for ulike seremonier og offentlige minnemarkeringer, i et nettverk mellom skolene, nærsentrene, tettstedene og Jessheim sentrum. Parker, torg, forsamlingsplasser og friluftsareal er en del av dette.

FRIVILLIG KUNST- OG KULTURARBEID

Frivillig kunst- og kulturarbeid skal være en vesentlig og tydelig del av kommunens samlede kulturliv. Det

skal være lett, positivt og inspirerende å være frivillig i Ullensaker.

PROFESJONELLE KUNSTNERE OG KULTURNÆRINGER

Ullensaker skal tiltrekke seg flere profesjonelle kunstnere og kreative næringer. Det skal være attraktivt å etablere virksomheter innen kunst og kultur i kommunen.

BY- OG TETTSTEDSUTVIKLING

Kulturaktivitet, kulturarv, estetisk kvalitet og kulturelle opplevelser skal være bærebjelker i by- og tettstedsutviklingen, som en del av kommunens infrastruktur og synlige uttrykk.

KUNST I OFFENTLIG ROM

Offentlige rom skal ha kunstnerisk utsmykning. Utsmykningen skal være bærende element for kvalitet, refleksjon, dialog og opplevelse.

KULTURARV OG KULTURMINNEVERN

Kulturminner, kulturmiljø og immateriell kulturarv skal bidra til identitet, tilhørighet, verdiskaping og stedsutvikling. Kommunens historie og kulturarv skal være kjent og tilgjengelig og bli aktivt formidlet.

REGIONALT KULTURSAMARBEID

Jessheim er regionsenter for Øvre Romerike og Ullensaker skal være en aktiv part i utviklingen av regionalt kultursamarbeid.

ULLENSAKER OG VERDEN

Ullensaker skal åpne opp for internasjonalt kultursamarbeid gjennom å utvikle internasjonale relasjoner og etablere internasjonale kulturprosjekt.

Hva skal prioriteres?

Gjennomføring av nye tiltak forutsetter kapasitet og økonomisk grunnlag. 9 områder peker seg ut til å være av så avgjørende betydning at de bør prioriteres først.

SAMARBEID

Kommunen vil samle aktørene på kulturfeltet til jevnlige møter og nettverk for å sikre god samhandling med fokus på dialog, nyskaping, samarbeid og medvirkning.

KULTUR FOR ALLE

Kommunen vil, i samarbeid med kulturlivet, utarbeide en oversikt over de som faller utenom dagens kulturaktiviteter. Nye kulturprosjekt mot definerte målgrupper vil bli initiert på bakgrunn av dette.

ARENAUTVIKLING – SAMLET PLAN

Kommunen vil utarbeide en arenaplan for kulturlivets samlede behov for kulturlokaler/arenaer, i nærmiljøene, tettstedene og sentralt på Jessheim. I planen inkluderes å utvikle uteområder med muligheter for utescene/mobilscene, krakker/bord, bål plass, aktivitetsutstyr, m.m.

FRIVILLIGHETSPOLITIKK

Kommunen vil utarbeide en frivillighetspolitikk som stimulerer til frivillig innsats og der flest mulig av innbyggerne engasjerer seg. Dette med utgangspunkt i regjeringens Frivillighetsmelding 2015 og Samarbeidsplattformen v/Kommunenenes Organisasjon og Frivillighet Norge 2014. Ullensaker kulturråd, frivilligsentralen, med flere vil bli inkludert i arbeidet.

PROFESJONELLE KUNSTNERE OG KREATIVE NÆRINGER

Kommunen vil ta initiativ til en fastere form for samarbeid med profesjonelle kunstnere, kulturarrangører og næringsliv. Dette for å tydeliggjøre Ullensakers kulturprofil, styrke den eksisterende profesjonaliseringen, øke etterspørselen etter kunstnernes produkter og tiltrekke flere, samt støtte opp om profilerende tiltak som festivaler, byarrangement og kulturbaserte næringsetableringer.

KULTURELLE UTEROM – RÅDHUSPLASSEN

Rådhusplassen på Jessheim skal vitaliseres og styrkes som en mangfoldig kulturarena og møteplass med gode formidlingsmuligheter for kunst og kultur. Kommunen vil ta initiativ til å utarbeide en beskrivelse av hvordan plassen skal brukes og hva som kreves av tilrettelegging og utforming. Bred medvirkning fra kultur- og næringsliv er nødvendig. Det samme gjelder for offentlige uterom i kommunens øvrige tettsteder.

KUNST I OFFENTLIG ROM – STRATEGI OG SAMARBEID

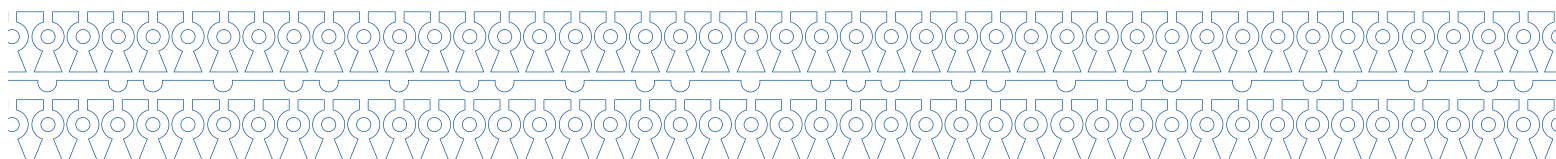
Kommunen vil utarbeide en strategi for kunstnerisk utsmykking i de offentlige rom i Ullensaker. Som ledd i arbeidet etableres det et samarbeid mellom private utbyggere, næringsliv og kommunen om bruk av kunstneriske element i utviklingen av de offentlige rom.

ULLENSAKERS HISTORIE I FOKUS

Formidlingen av Ullensakers historie skal intensiveres gjennom publikasjoner, foredrag, visninger, utstillinger, guidede turer, vandringer, tematurer, teaterforestillinger, åpne dager, m.m. Ullensaker kommune, lag og foreninger, private eiere, muséer, næringsliv, med flere vil arbeide sammen om dette.

REGIONALT, NASJONALT OG INTERNASJONALT KULTURSAMARBEID – OFFENSIV

Ullensaker kan i sterkere grad utnytte sin gode geografiske plassering i forhold til regionen, Norden og Europa. Ullensaker har kulturmiljø med godt utgangspunkt for samarbeid med internasjonale aktører. Som regional by er det naturlig at Jessheim kan tiltrekke seg regionale kulturprosjekt med stor betydning for kulturlivet og innbyggerne på Romerike. Det innebærer å være på offensiven og ivareta vertskapsrollen når nye kulturprosjekt defineres av regionale og andre myndigheter.

«Regelmessig kulturaktivitet gjør at vi lever
lengre, får lavere blodtrykk, hjerne og
tanker skjerpes, hukommelsen bedres,
energinivået øker»

*Töres Torell, professor v/Instituttet for
psykososial medisin, Stockholm*

For fullstendig Kommunedelplan Kultur 2016–2030, se www.ullensaker.kommune.no

Ullensaker kommune, Enhet Kultur | Rådhuset, Furusetgt. 12 | Postboks 470, 2051 Jessheim | Telefon: 66 10 80 00